

Hogyan él egy igazan istenfélő ember?

“És mondá: Meztelen jöttem ki az én anyámnak méhéből, és meztelen térek oda vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!” Jób 1,21

Pár nappal ezelőtt panaszkoltam egy ismerősöm, hogy olvasta Jób könyvét, de minél tovább olvassa, annál jobban elszomorodik, sőt elkieseredik, annál kétségbe ejtőbbnek találja az egész könyv mondanivalóját. Pedig Isten Lelke ezt a könyvet éppen nem elkieserítésül, hanem vigasztalásul szánta az élet különböző helyzeteiben hánykolódó hívő embereknek.

Alapigénk arról tudósít, hogy miként viselkedik egy igazan istenfélő ember az élet különböző helyzeteiben. Lássuk hát közelebbről!

Jób, valahol a Jordánon túl, keleten lakott, és szinte olyan volt, mint egy kis fejedelem: mesés vagyon fölött uralkodott, boldog szép családi életnek örvendezett. Szerencsés ember volt. Mély vallásossága, igaz kegyessége közismert volt mindenfelé az emberek között. Ő maga a földi jólétnek ezeket a bizonyosságait úgy tekintette, mint áldást, amit nagy alázatos halálával fogadott el Isten kezéből.

Az Ige leírásán át bepillantást nyerünk Jób családi életébe is és ott egy boldog ember boldog, vidám családi életét látjuk. Gyermekai már nagyok voltak, a felnőtt fiúk meg a szülők között igen szép, bensőséges szeretetviszony alakult ki. A testvérek meghívták egymást születésnapjára, együtt örvendeztek, együtt szórakoztak, kikerülve a szülői házból is összetartottak. Hány mai szülő örülne, ha látná, hogy felnőtt gyermekei így szeretik egymást! Jób bizonyára nem félt attól, hogy ha egy szép napon lehunyja a szemét, gyermekei összemarakodnak az örökségen. Az igazan istenfélő otthonban felnőtt gyermekek kivitték magukkal az életbe is a szülői ház áldott lelkületét, szeretetét.

De Jób sem tekintette úgy a saját szárnyukra bocsátott fiait, leányait, mint akikkel szemben most már minden szülői kötelességét “letudta”, elintézte. Nagyon figyelemreméltó, amit csinál: a kora reggeli órákban odaáll Isten színe elé, áldozatot mutat be gyermekeiért, kiönti lelkét, gyermekei felől való gondolatait, aggodalmait az Úr elé, elkiáltja gyermekei nevét Isten trónja előtt. Olyan megható, amit ez az apa csinál. Úgy vallja meg Istennek gyermekei esetleges bűneit, mintha sajátját vallaná. “Hátha vétkeztek az én fiaim és gonoszt gondoltak Isten ellen az Ő szívükben” — mondja magában aggódva, és égő áldozatot gyűjt mindenikért külön. Mindent megtesz azért, hogy gyermekei dolga Isten felé rendben legyen, mert tudja, ez a legfőbb jó, a legegyszisztenciálisabb ügye az embernek!

Íme röviden: ilyen ember volt ez a Jób, nem száll fejébe a dicsősség, így viselkedik az élet napsugaras oldalán. Egy igazán istenfélő embert nem teszi elbizakodottá a jólét, nem fordítja el szívét Istentől a gazdagság, nem gögös, nem hiu, beképzelt, nagyképű, nem henceg a jól sikerült gyermekeivel. Nem csoda, ha ilyen apának a gyerekei is derék emberekké lettek — örülhetett nekik! Boldog ember volt Jób, igazán Isten áldotta meg életét! Talán sokan irigyelték is ezt a szerencsés embert, akit ilyen gazdagon megáldott az Isten!

De azután egyszer csak valami nagy-nagy fordulat jön Jób életében is! Beborul az ég és olyan időszak köszönt a boldog emberre, amelyikben nyilvánvalóvá kell

lennie annak, hogy Isten áldása nem annyi, mint az élet napsugaras oldalának külső jóléte és sikere. Egymás után szakadnak a legborzasztóbb csapások Jóbra. Gyászos hírnökök hozzák a szomorú híreket, hogy megsemmisült minden vagyona, és egy viharban elpusztultak gyermekei. Elvesztett hát Jób mindent, mindent, ami miatt szerencsésnek, hatalmasnak, boldognak, áldottnak mondhatták az emberek! Egyik óráról a másikra koldusszegény, szerencsétlen, magányos, szomorú emberré vált. Hogyan fogja elviselni ezt a változást? Vajon összetörik, összeomlik alatta? Nem volna-e természetes, ha Jób ezek után felmondaná a hűséget mennyei Öltalmazójának, mert íme csúnyán cserben hagyta? Hát azok a szép kegyes családi gyakorlatok, sok-sok, áldozatok, imádságok mind-mind hiábavalók voltak?! Érthetetlen, ami itt történik!

De hiszen Isten nem is azt várja, hogy az ember megértse Őt, hanem azt, hogy bízson Benne! Jóbtól is csak azt várja, hogy meghajoljon előtte és elismerje, hogy Isten akkor is igazságos, ha égrekiáltó igazságtalanságnak látszik, ami történik a földön. Most kell megmutatkoznia annak, hogy Jób hite valóságos hit volt-e a jólét napjaiban, vagy csak azért igyekezett Isten kedvében járni, hogy az isteni áldás jobban olajozza élete szekerének kerekét? Mert van olyan kegyesség, amelyik csak arra való, hogy bebiztosítsa az ember a szerencsét, a jólétet, az életlehetőséget magának és családjának Istentől. Az istentagadók egyenesen azt állítják, hogy mindenféle Isten-hit mögött ilyen önző érdek rejlik. Senki sem hívő “potyára”, hiába, hanem *valamiért!* Senki sem szereti Istent magáért Istenért, hanem csak azért, amit Tőle remél! Nos: Jób esetében nem így van! Most látszik, hogy eddigi életében az Istenben való hit nemcsak érdek volt, hanem őszinte Isten kezében élés! Keleti jelképes mozdulatokkal ad kifejezést borzalmas fájdalomának, megszagatva ruháit földre borul és - imádkozik! Nem szitkozódik, nem káromkodik, nem jajveszékkel, nem átkozódik: imádkozik. Sőt, imádja az Istent! Azt hiszem, a történet e részletének itt van a csúcspontja, ezért történt minden, itt van az értelme az egésznek: a megtépett, megalázott, kifosztott ember Isten elé borul!

A szerencsétlen Jób imádkozik! És nem úgy, mint egy kétségbeesett, eszét majdnem elvesztett ember, aki mintegy idegen, ellenséges hatalommal állva szemben megpróbál kikönyörögni, visszarimánkodni valamit, hanem úgy, mint akkor, amikor szerencsés volt: imádvá, magasztalva borul Isten elé a földre! Így viselkedik az az istenfélő ember, aki hozzá van szokva, hogy élete Isten kezében van, sorsát Isten irányítja, hordozza, alakítja. Hátborzongatóan nagyszerű, amint mondja: “Meztelen jöttem ki anyám méhéből, meztelen is megyek el. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!”

Az égő szenvedés órájában, a csapások kellős közepette csak az tud így beszélni, aki mar *előbb is* igazan hitben élt! Aki nem most tapogat, nem most keresgél isteni támaszték után, hanem aki eddig is Istentől való függésben élt — nem most tanulta meg, hanem már a jó napokban is tudta, hogy javai és gyermekei nem saját tulajdonai, hanem Istenéi, Tőle kapta sáfárságra, Isten az Úr fölötté! Mivel áldott is már hitben tudta elmondani, hogy “Az Úr adta, áldott legyen az Úrnak neve!” - ezért volt képes most szintén hitben elmondani: “Az Úr vette el, áldott legyen az Úrnak neve”. És ez több mint kénytelen-kelletlen beletörődés a változhatatlanba, több mint rezignált megadás. - Ez azt jelenti, hogy az ember leveretve is győzött, lesújtva is magasabbra emelkedett, - ez annak a diadalmas hitnek a bizonyossága,

hogy Őtöle, Ő általa és Őreá nézve vannak mindenek, Ővé a dicsőség mindenben! Így viselkedik egy igazán istenfélő ember földi élete nehéz óráiban és napjaiban. Milyen másképpen éri a szerencsétlenség azt az embert, aki csak magában áll, Isten nélkül, e látható világon túli reménység nélkül! Akinek számára csak a látható világ dolgai léteznek! Az ilyen embert a Jóbéhoz hasonló élmény tökéletesen lesújtja, még ha igyekezett is azelőtt kedvébe járnai az úgynevezett „jó Istennek”. Nincs támasza, nincs reménye, tartása, nincs semmi, amibe az események hullámszámban hányt-vetett élete horgonyát belevesse.

Őrök emberi törekvés, hogy az ember mindenképpen szeretné biztosítani szerencsését, a boldogulását - egész biztosító intézetek, társaságok működnek közre ebben -, nos: Isten többet akar ennél: az életünket akarja biztosítani! Isten nemcsak szerencsétlenség és halál esetére biztosít, hanem magától a szerencsétlenségtől és haláltól akarja biztosítani az életünket!

Különös dolog ez! Nem kerül semmibe, nem kell érte fizetni se, ingyen ajánlja föl mindenkinek az Úr! Benne vagy te is ebben az életbiztosításban, *ha igazán hiszel Jézus Krisztusban, mint Megváltó Uradban*. Ha igazán hiszed azt, hogy Jézus kezességét vállalt érted, adósságotad kifizette, büntetésedet elszenvedte, kitöltötte helyetted. Aki Jézus halálára és feltámadására, Isten megváltó szeretetére úgy rá meri tenni az életét, mint például Pál apostol, az ugyanúgy mondhatja is, mint Pál apostol:

“Meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek sem hatalmasságok, sem jelenvalók sem következendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szeremétől, mely vagy a mi Urunk Jézus Krisztusban!” - Tehát: “meg vagyok győződve”, azaz bizonyos vagyok, be vagyok biztosítva arra, hogy semmi el nem szakíthat Istentől! Sem a jólét, sem a balsors! Az ilyen élet igazán önökre be van biztosítva meg a síron túlra is! Hiszen Jézus mondta: “Ha valaki hisz énbennem, ha meghal is, élni fog az!” - Ez az egyetlen igazi biztosítás, ami valóban bizonyosságot, tartást, erőt ad ebben a forgandó szerencsés világban, olyan biztonságérzetet, amit nem lehet megtörni, amit nem lehet megingatni.

Sok minden teher és szenvedés szakadt még ezután Jóbra, de az első próbát megállotta a hite. Jöhet meg bármi a hívő emberre: de ne féljen semmitől, ha igazán őszinte hittel tud Istenben bízni. Ámen

Az első keresztény gyülekezet; A misszió kezdete

1. Az első gyülekezet megalakulása; képe; szorongatása

Az első gyülekezet, a Krisztus egyházának újszövetségi magva, az első pünkösdi napján, Jeruzsálemben alakult meg. Ekkor töltötte ki ugyanis a feltámadott és mennybement Úr az Ő egyakarattal várakozó és imádkozó tanítványaira a megígért Szentlelket: ekkor győzte meg őket kétségtelen és megrendítő jelek által, hogy Ő velük van és velük is akar maradni mind e világ végezetéig. A Szentlélek hatalma alatt a tizenkét apostol rögtön csodálatos erővel és hatással bizonyosságot tett „Istennek nagyságos dolgairól”. Vezetőjük, Péter pedig hatalmas prédikációban

hívta megtérésre a megdöbben sokaságot. Az eredmény az lett, hogy a jeruzsálemi zsidók s az ott épp akkor nagy számmal tartózkodó diaszpóra-zsidók, prozeliták és „istenfélő” pogányok” közül még aznap mintegy háromezren tértek meg Krisztushoz és kereszteltek meg az Ő nevébe, a bűnöknek bocsánatára. Ennek következtében a Szentlélek ajándékát ezek is elnyerték.

Ez a jeruzsálemi ösgyülekezet napról-napra szaporodott. A Szentlélek hatalma csodákat művelt benne. De mindennapi életén is meglátszott, hogy Krisztus uralma alatt áll. Nemcsak a hitnek, de a szeretetnek is élő közössége lett. Nem engedték, hogy valaki inséget lásson köztük: önként, boldogan megosztották egymással javaikat. *Ez nem volt kommunizmus, mert a kényszernek még az árnyéka is távol állott tőle s nem járt együtt a magántulajdon megszüntetésével*. Ez egyszerűen a Szentlélek műve volt, a „szentek egysége”, amilyenek kellene lennie minden valódi keresztyén gyülekezetnek. Ez volt az első gyülekezet legnagyobb vonzóereje, tagjainak buzgó istenfélélme és tiszta élete mellett.

A jeruzsálemi gyülekezet tagjai még nem akartak kiszakadni népük vallási közösségéből. Buzgón látogatták a templomot, ceremóniális részében is híven megtartották a mózesi törvényt. Abban reménykedtek, hogy ezen az úton egész népüket meggyerhetik majd lassanként Krisztusnak. De a zsidóság vallási és polgári vezetőinek bizalmatlansága hamar feltámadt ellenük. Már az első csoda megtörténte után felháborodtak azon, hogy az apostolok a gyűlölt, gyalázatos halállal meghalt Názáreti Jézus nevében mertek gyógyítani és prédikálni. Felháborodásuk annál nagyobb volt, mert az apostolokat egyszerű, tanulatlan embereknek ismerték. Ezért a papokból és írástudókból álló nagytanács, a zsidó polgári és vallási főhatóság fenyegetéssel akarta őket eltüntetni a további igehirdetéstől és gyógyítástól. De ők „Istennek akartak inkább engedelmeskedni, mint az embereknek” és tovább munkálkodtak megfélemlíthetetlenül. Ekkor bebörtönözték őket, de Isten csodálatos intézkedéséből megszabadultak. Ezután a nagytanács már ki akarta rájuk mondani a halálos ítéletet, csak a bölcs és türelmes írástudó farizeus, Gamáliel tanácsára állott el attól s meglegedett az apostolok megvesszőztetésével. Ők örömmel viselték a gyalázatot a Krisztus nevéért s a megújított tilalom ellenére nem szüntek meg Őt tovább prédikálni. Igehirdetésük igazságáról maga az Úr tett újabb meg újabb csodákkal bizonyosságot.

2. István vértanú; a szétszóródás és az első misszió; „zsidókereszténység”

Súlyosbodott a gyülekezet helyzete az István fellépésével. Ő volt a hét első diakónus közül az egyik. De nemcsak szeretetmunkát végzett, hanem prédikált és csodákat is tett. Mint görög műveltségű diaszpóra-zsidó, szélesebb látókörű ember volt a tizenkét apostolnál. Ezért ő már nem elégedett meg annak hirdetésével, hogy Jézus a Messiás, hanem ebből levonta a következményeket is: *Isten tisztelete nincs a jeruzsálemi templomhoz kötve, és a törvény külsőleges megtartása nem elég az üdvösségre*. Ezt hirdette szent bátorsággal a nagytanács előtt is. Ennek következtében halálra ítélték s az istenkáromlókra mért ószövetségi büntetéssel, megkövezéssel végezték ki.

István vértanúhalála után általános üldözés indult meg a jeruzsálemi gyülekezet ellen. Ennek folytán a jeruzsálemi keresztyének, az apostolok kivételével,

elmenekültek a fővárosból s Júdeában és Samáriában szóródtak szét. De ezt az alkalmat is felhasználták arra, hogy tovább terjesszék a Jézus Krisztusról szóló örömhírt, az Evangéliumot. *Már ez az első misszió nemcsak zsidókhöz, de pogányokhoz is fordult s azok közül is sokakat megnyert.*

Azon az úton, amelyen István elindult, a misszió csakhamar megérkezett egy nagy kérdés elé: *a Krisztushoz térő pogányokat be kell-e terelni a zsidóság közösségébe, fel kell-e vétetni velük az ószövetségi törvény egész igáját?* Ebben a kérdésben nem tudtak és nem mertek határozottan állást foglalni a Jeruzsálemben maradt apostolok. Ezek, élükön Péterrel, valamint Jakabbal és Jánossal (a Zebedeus-fiakkal), majd később az apostolok sorába nem tartozó, de nagytekintélyű másik Jakabbal, az Úr „atyjafiával” erősen ragaszkodtak a zsidósághoz. A Krisztus követését sem tudták másként elképzelni, mint zsidó életformák közt. Ők és híveik, egy későbbi elnevezés szerint, „*zsidókeresztyének*” voltak. Viszont Isten több ízben is csodálatosan megmutatta nekik, hogy Ő „a pogányoknak is adott megtérést az életre”. E miatt ingadozókká lettek a nagy kérdésben. Határozatlanságuk megbéníthatta volna az Evangélium terjedését, ha Isten a munka folytatását rá nem bízta a tizenharmadik és legnagyobb apostolra: *Pálra*. A nagy kérdést ő döntötte el: *ő vonta le minden következményét annak, hogy Isten a Krisztusban „a pogányoknak is kaput nyitott a hitre”.*

Pál apostol; Az evangélium terjedése a pogány világban

1. Pál ifjúsága, megtérése

Pál apostol diaszpóra-zsidó volt. A Kis-Ázsia déli részén levő Kilikia (v. Cilicia) tartomány Tarsus nevű városában született, Benjámin törzséből. Atyja római polgárjoggal bíró farizeus volt: fiát is a farizeusok hagyomány- és törvénytisztelőiben akarta fölnevelni. Ezért Jeruzsálembé küldte, a híres Gamáliel iskolájába. Itt rabbivá képezte ki magát. De egyúttal, a rabbik szokása szerint, egy kézművesmesterséget is megtanult — mégpedig a Kilikiában különösen divó sátoreszkészítés mesterségét — s egész apostolsága alatt ebből tartotta fenn magát. Eredeti zsidó Saul nevét keresztyén missziói munkássága kezdetén változtatta Pálra.

Fanatikus farizeus szellemmel telt el a fiatal, rajongó rabbi. Szívéből meggyűlölte az első keresztyén igehirdetőket. Jelen volt az István kivégzésénél és helyeselte azt. Sőt elvakult buzgalmában odáig ment, hogy felhatalmazást kért és kapott a Jeruzsálemből szétszóródott keresztyének üldözésére is. Éppen Damaskus felé tartott, amikor Krisztus elébe állott és egyszersmindenkorra megfordította élete útját. Isten csodálatos beavatkozása következtében az üldözőből apostol lett.

„Nem lett engedetlen a mennyei látás iránt.” Először Damaskusban hirdette az Evangéliumot. Teljes szentírásismeretével, nagy rabbitudományával és fölányes vitakozókészségével már ekkor zavarba hozta fajtestvéreit. Csakhamar veszedelemben forgott az élete. Ekkor Jeruzsálembé, majd Antiochiába, Szíria fővárosába ment. Itt nemcsak a zsidók, de a pogányok között is volt már megelőzőleg keresztyén misszió: itt keletkezett maga a „keresztyén” elnevezés is (Christianus a. m. Krisztushoz tartozó, Krisztust követő). *Pál itt látta meg teljes*

világossággal, hogy ő a pogányokhoz küldetett. Ismét elment Jeruzsálembé s az „oszloppapostolokat” (Pétert, Jánost és Jakabot) meggyőzte erről az isteni küldetéséről.

2. Pál missziói útjai; fogságai, halála

Első missziói útjára 42–46 körül indult el. Ciprus szigetén, majd Kis-Ázsia több városában hirdette az Isten igéjét. Először mindig a zsinagógákban kezdte a prédikálást, de a zsidóknál a legtöbb helyen kevés fogékonyságot tapasztalt az Evangélium iránt; azért a pogányokhoz fordult, akik rendszerint örömmel vették tanítását. A zsidók viszont, ahol tehették, kiüldözték a városból, sőt egyszer majdnem halálra is kövezték. — Ennek az útnak a végén volt Pál nagy vitája Péterrel Antiochiában arról, hogy a pogányokból lett keresztyéneket lehet-e a mózesi ceremonális törvény megtartására kényszeríteni. Az izgalmas kérdést *a jeruzsálemi gyűlés* rendezte (kb. Kr. u. 50-ben): a pogánykeresztyéneket csak az ú. n. „Nóé-féle parancsolatok” megtartására kötelezték.

Ezután indult az apostol *második missziói útjára* (51–54). Először most is Kis-Ázsiában akarta hirdetni s egy darabig hirdette is az Igét, de a Szentlélek ismételt titokzatos ujjmutatásaiból megértette, hogy *át kell kelnie Európába, Macedóniába.* Ezzel *dőlt el a keresztyénség világtörténeti sorsa: Ázsia helyett Európa lett főszínterévé.* Európában legelőször a macedóniai Filippiben alapított gyülekezetet: itt vesszőzést szenvedett és börtönbe került, de csodálatos módon megszabadult. Majd munkálkodott a macedón fővárosban Thessalonikában, azután Béreában: de a zsidók bujtogatása következtében mindkét helyről menekülnie kellett. Így jutott Athénbe, az ókori műveltség egyik világhírű központjába, ahol az Areopágon hatalmas bizonyágtevő beszédet tartott a filozófusok előtt. Innen Korinthusba ment, a fényűző, buja és romlott kikötővárosba. Másfél esztendeig munkálkodott az itt alapított gyülekezetben, noha a zsidók áskálódásától itt sem volt megkímélve. Azután visszatért Kis-Ázsiába: előbb Efezusban tört utat az Evangéliumnak, majd fölment Jeruzsálembé s az ottani nyomorgó gyülekezetnek elvitte az útja közben gyűjtött szeretetadományokat. Bármennyire gyűlölték honfitársai és fajtestvérei: ő bensőséges szeretettel ragaszkodott népéhez és a szent városhoz s kész lett volna nemcsak életét, de még üdvösségét is odaadni azért, hogy az egész Izrael megismerje Jézust és elfogadja a Messiásának.

Harmadik missziói útjának (55–58) előbb Kis-Ázsia volt a színhelye. Itt Efezus volt a központ, ahol majdnem három esztendeig munkálkodott. Hatalmas harcra indított az itt uralkodó babonás pogány vallásosság, különösen a népszerű Artemis (Diana)-kultusz ellen. Sok megrázó megtérés lett eredménye munkájának, de az Evangélium zsidó és pogány ellenségei itt is népzendülést támasztottak ellene, melytől csak csodamódon menekült meg. Innen Macedóniába és Görögországba ment s újból szeretetadományokat gyűjtött a jeruzsálemi gyülekezetnek.

Ezután következett az apostol *utolsó jeruzsálemi útja*. Isten előre megjelentette neki többféleképpen is, hogy ott szenvedés és fogság vár rá. Ám ő „nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész volt az Úr Jézus nevéért”. Jeruzsálemi tartózkodása alatt fanatikusan gyűlölködő zsidó ellenségei csakugyan rá is törtek s egy népcsoport leple alatt rövid úton el akarták tenni láb alól. Azonban a római

katonaság kimentette a dühöngők körmei közül és őrizet alá helyezte. Ügyét a római hatóság sokáig vizsgálta, mert Pálnak, mint született római polgárnak, joga volt ehhez a törvényes védelemhez, másfelől azonban a rómaiaknak tekintettel kellett lenniük a folyton lázongó zsidóságra is, amelyet vérig sértett volna a Pál teljes fölmentése. Az apostol végre is a császárhoz fellebbezett, s erre az őt enyhe vizsgálati fogságban tartó római hatóság katonai őrizet alatt elindította a birodalmi fővárosba. Útközben hajótörést szenvedtek s a telet Málta szigetén kellett tölteniük.

Rómába kb. a 61. év tavaszán, Néro uralkodásának 7. évében érkezett meg. Itt még enyhébb fogságban tartották, külön bérelt szálláson lakhatott s az Evangéliumot éveken át „teljes bátorsággal, minden tiltás nélkül” hirdethette, gazdag eredménnyel. Élete végéről sem az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv, sem egyéb bibliai adatok nem szolgálnak pontos értesüléssel. De, úgy látszik, szilárd alapja van annak a hagyománynak, hogy az *első római fogságából még megszabadult s egy vagy több missziói utat tett* (talán Rómától nyugatra is, egészen Hispániáig) s ezután került ismét fogságba Rómában és itt érte a vértanúhalál Néro alatt (64–67 körül): mint római polgárt, valószínűleg bárddal végezték ki Krisztushoz való hűségéért.

3. Pál apostol jelentősége; a zsidókeresztyénség sorsa

Pál volt az Úr legtöbbre bízott apostola, a legjobban megáldott őskeresztyén misszionárius. Élőszóval és írásban egyaránt csodás hatalommal és hatással hirdette az Evangéliumot, pedig semmiféle szónoki és írói műfogáshoz nem folyamodott, teljesen a Szentlélek erejére bízta magát. Tizenhárom levele maradt reánk, de bizonyosan több forgott közkézen. Nagyszámú pogánykeresztyén gyülekezetet alapított s ezeket bölcsen rendezte és teljes pásztori odaadással gondozta is, semmi áldozattól és szenvedéstől vissza nem rettenve az Úr és egyháza szolgálatában. Élete, munkássága, tanítása a feltámadott Krisztus első nagy győzelme a pogány világban. *Ő teszi a keresztyénséget világvallássá és ő plántálja át Nyugatra.* Ő előtte is volt ugyan már keresztyén misszió Nyugaton (a római gyülekezet valószínűleg már a negyvenes években megalakult; már Pál úgy emlegeti a római keresztyéneket, hogy az ő hitüknek „az egész világon híre van”). De Pál apostol nélkül Nyugaton is csak az lett volna a keresztyénség sorsa, ami részben Keleten volt: zsidós zugvallássá zsugorodott volna össze.

Ez a sors valóban el is érte azt a keresztyénséget, amelyet a Pál iránt mindvégig bizalmatlan jeruzsálemi zsidókeresztyének vallottak. Ők - Péter és János apostolok kivételével - mindvégig megmaradtak azon az állásponton, hogy a keresztyén embernek is minden pontjában meg kellett tartania a mózesi törvényt. Tiszteletreméltó hősiességgel megállottak ebben a nézetükben, pedig a zsidók őket csak éppúgy üldözték azután is, mint a Pál apostol tanítványait. Az ismételt üldözések folytán Jeruzsálemben mind a két Jakab vértanúságot szenvedett. Jeruzsálem pusztulása idején (70) végleg el kellett hagyniuk a zsidókeresztyéneknek a szent várost és a szeretett templomot. Ettől fogva mint jelentéktelen vallásközösség tengődtek, főként Szíriában. Önállóságukat nem tudták megőrizni, s akik a tiszta Evangélium ismeretére el nem jutottak közülük, azok a zsidóságba, más keleti vallásokba, később az iszlámba olvadtak bele.

4. Az Evangélium terjedése

Pál apostolnak és misszionárius társainak (Barnabás, Timohteus, Lukács stb.) munkássága által, a világforgalom révén ismerkedett meg a pogányvilág mindenfelé a Krisztus evangéliumával. Az Evangélium „Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére”, tehát azokat, akik az Evangéliumot elfogadták, Istennek ereje hódította meg, mint kiválasztottait. De Isten az Evangélium tanúbizonyosságaiul embereket rendelt. Ezeknek az embereknek, az első keresztyéneknek az élete és jelleme volt a leghatalmasabb keresztyén prédikáció. A jobblelkű pogányok megrendülve látták, mily csodás bizalommal tekintenek ezek az emberek az ítéletnapja és a világvége elé, mekkora önfeláldozásra képesek egymásért és milyen földöntúli erőt nyertek hitük által. Ennek a hódító erőnek következtében a *második század végén már a Földközi tenger egész partvidékén el volt terjedve az Evangélium*, sőt a távolabbi provinciákban (Gallia) és még a birodalom határain túl is (Mezopotámia) megjelent. *Számbelileg* még ekkor erősebb volt Keleten, mint Nyugaton; *fajilag* főként a görögök és a görögös műveltséggel bíró keletiek között vert gyökeret; *társadalmilag* pedig leginkább a városok alsóbb néprétegeiben - kispolgárok, rabszolgák között - volt otthon, bár már az első évtizedek óta a vagyonosabb és előkelőbb osztályokból is toborzott híveket. Mindamelllett a három első század folyamán a római birodalom lakossága zömében pogány maradt.

RÉVÉSZ IMRE: Az őskeresztyénségtől az ellenreformációig

Július havi események

Július 2. Briget Anne Clarnon keresztelőjére került sor San Anselmoban.

Július 4. Az istentisztelet utáni ebédet készítette és adományozta Kádas Jutka és Klára

Július 11. Az istentisztelet keretében Mátrai Krisztofer Ádám keresztelőjére került sor. Az istentisztelet utáni ünnepi ebédet készítette és adományozta Márton Erika és Mátrai Zsolt, valamint Fövenyessy Katalin

Július 18. Az istentisztelet utáni ebédet készítette és adományozta Rác Erzsébet és János, segítették Boros Helga és Hajnal Blanka

Július 24. A katolikus piknik alkalmából gyülekezetünk tagjai viszonzták azt a segítséget, amit katolikus testvéreink nyújtottak számunkra az apáknapi piknik alkalmából.

Július 25. Az istentisztelet utáni ebédet készítette és adományozta Vörös Ilona és Máté.

Július havi adományok

Magyary K. András, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$15.00
Andre T. László, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 20.00
Virágh Gizella, templom fenntartásra.....	\$ 50.00
Orly M. Elvira, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 25.00
Magyary K. András, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 15.00
Varga T. Éva, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 10.00
Bordás Zoltán és Piroska, édesanyánk emlékére.....	\$ 100.00
Leemon Péter és Margit, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 10.00
Magyary Ilona, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 15.00
Herczeg Tamás és Barbara, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 10.00
Moore Charles és Margit, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 25.00
Leemon Péter és Margit, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 10.00
Magyary K. András, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 15.00
Jakaby József és Júlia, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 25.00
Rácz János és Erzsébet, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 50.00
Virágh Gizella, Isten dicsőségére hálaadásból.....	\$ 20.00
Kozák Imre és Piroska, Aver Magda emlékére.....	\$ 25.00
Hajnal József és Blanka, Kádas házaspár emlékére.....	\$ 25.00
Csaplár András és Roberta, drága szüleim emlékére.....	\$ 100.00
Hegedűs László és Gabriella, nagyszüleink emlékére.....	\$ 50.00
Magyary Ilona, édesapám Orly Cyrill emlékére.....	\$ 1000.00

A Presbitérium nagy szeretettel köszön minden adományt és segítséget. Az Úr Isten gazdag áldása legyen az adakozó testvéreinkkel!

Gyülekezetünk betegeiért imádkoztunk. Kértük az Úr Isten kegyelmét életükre, hozza vissza beteg testvéreinket minél hamarabb köreinkbe. Betegek a következő személyek voltak: Miroshichenko Ágnes, Madarász Pál, Fabó Zsuzsa, Kenéz Ilona, Kozák Imre, Roxane Orly, Szabados István, Fóty Mónika, Charles Moore.

Hirdetések:

- Hirdetjük a gyülekezetnek, hogy augusztus 29-én újból filmvetítésre kerül sor.
- Hirdetjük a gyülekezetnek, hogy a következő bibliaórát szerdán, augusztus 25-én, du. 7 órától tartjuk. A téma: **A hunok; Attila.**
- Hirdetjük a gyülekezetnek, hogy a következő református piknikre szeptember 19-én kerül sor, a szokásos helyen a Flood Park "Oak" területén.

- Hirdetjük a gyülekezetnek, hogy Nemzeti Ünnepeinket augusztus 22-én, vasárnap 13:00 órától ünnepeljük a Golden Gate Parkban. Az istentisztelet után a gyülekezet tagjai közösen fognak majd elmenni az ünnepélyre.

- Szeretettel emlékeztetjük gyülekezetünk tagjait, hogy akik meg nem fizettek be az évi egyháztagsági járulékukat, ne feledkezzenek meg róla, ezzel is segítve kicsiny templomunk fennmaradását.

- Hirdetjük a gyülekezetnek, hogy Kádas Jutka kezdeményezésére egy magyar kórust szeretnénk létrehozni. A kórus, Kádas Jutka vezetésével, a Magyar Református Templomban fogja próbáit tartani. Aki tagja szeretne lenni ennek az alakuló magyar kórusnak, kérjük hívja a lelkészi hivatalt.

Isten éltesse azon gyülekezeti tagokat, akik júliusban ünnepelték születésnapjukat. Szeretettel köszöntöttük Charles Moore-t, 86-ik születésnapja alkalmából.

Gyászjelentés

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy drága testvérünk Tósaky Irén, életének 80-ik életévében, 2004. július 24-én visszaadta nemes lelket Teremtő Urának. Tósaky Irén hosszú esztendőkön keresztül az öböl-környéki magyarság alapszlopa, a San Francisco-i Magyar Ház

egyik alapítótagja volt. Elhunyt testvérünk hamvait a gyászoló család Magyarországon fogja örök nyugalomra helyezni. Az Úr adjon számára csendes nyugodalmat, gyászoló szeretteinek erőt fájdalmuk elviseléséhez, és annak biztos tudatát, hogy lesz feltámadás, Krisztusban bízva mindannyian új életet nyerünk.

Figyelem!!!

Hirdetjük a gyülekezetnek, hogy augusztus 15-én az istentisztelet elmarad. A presbitérium határozata értelmében a gyülekezet testületileg részt vesz a Woodside Priory-i katolikus misszióánál megrendezésre kerülő gyászmisén, amit Tósaky Irén emlékére rendeznek.